

14. številka.

V Ljubljani dne 12. julija.

II. leto 1883.

PESEN STAREGA TRIGLAVA

V 27. DAN DECEMBRA 1282. LETA

A PONOVLJENA V 27. DAN DECEMBRA 1882. LETA.

JOSIP NOVAK, DEKAN KOČEVSKI.

Krajnska ljuba domovina!
Vedno se oziraš v mé,
Ako žge te bolečina,
Ako vriska ti srcé.

K mēni ti se zatekála,
Káder trgal te je vrag,
V mōje skale se skrivála
Brez pomoči i premág.

V té s planin je burja brila,
Dim krváv nje sóp je bil;
Ti si záman se branila,
Ko te Nemeec je kosíl.

Kri šuméla je v potokih
Na posavskih tál raván,
V dolgih četah i širokih
Bil Slovén je v sužnjest gnan.

Tvoje ljudstvo trepetálo
S trgov je, z vasij bežéc,
Da bi glav ne pokladálo
Pod sekiro i pod meč.

Šest sto lét je krepko stalo
To svetíšče kakor zíd,
Vragom z grôzo je sijálo,
A Slovénom bilo v ščit.

Videl, čutil bolečine
Tvojih ran sem, tvojih béd,
Mislil, da slovenstvu gine
O planinah zadnji sléd.

Velikan sem više dvignil
Troječéli svoj obráz,
Iz osrēja naglo švignil
Blisk molitve mi ta čas.

Ž njim proderem drz nebésa,
Pred **Gospodom** pláh stojim,
Solza kane mi z očesa,
Ko v trepetu govorim:

«Ti porodil vse jezike,
Dal na séver, jug i vztok
Njim si meje raznolíke:
Né Slovén li tvoj otrok?»

«Oh, ozri se na sinove
Krotkodušnega rodú!
Vrgli v kraj so zle bogove,
Polni tvojega strahú.

Habsburžánov rodovina,
Ti nam slava, ti nam čast!
Srca, kri in imovina,
Vse je dano ti v oblást.

»K tebi stavec i devica,
Mati dviga zdaj oči;
Prosi détska te ročica:
«**Bog, usmili se nas ti!**»»

Prošnja moja res Gospoda
V večno pogodí srcé,
Da usmili spet se róda
I njegove deželé.

Rudolfova mila roka
Prime ljudstvo v brambo zda
V bédah pôtlej ne zastóka
Níkdar krasne zemlje raj.

Vzprobudí se radovánje,
I bogastva zlati vír,
V Krajnsko tēče kmetovánje,
Zacvetè mu blagi mir.

Narod čili poskakúje,
I zvestóbe se oltár
Iz hvaležnih src osnuje
Kroni carskej v svetli dar.

Dokler Sava še bobnéla
Iz Triglavskih bode stén,
Tebi Krajna vsa živéla,
Živel bode ti Slovén!

V najstari dan meseca julija 1883.

Po Savskih slovenskih pokrajinah, mestih, trgih in skritih gorskih vaséh urnebesno veselje plamti v ozračje danes, ko narod kranjsko-slovenski ponižno pozdravlja v svojej sredi ljubljene, milega vladarja. Nebrojna, zvesta srca se v mislih topé, da je danes šest stoletij, kar našemu rodu dični Habsburžani velujejo. Raznobojne zastave veselo plapolajo, burno grmé topiči, ki glasno pričajo udanost Kranjcev, nikdar omajano do cesarskega prestola.

Premili vladar, stopil si mej to Tebi zvesto udano ljudstvo vojvodine kranjske, ki Te radostno stotisočkrat pozdravlja. Ti, oče naš, pozdravlja Te očaka Triglava siva glava, sumé Ti v pozdrav zvočni glasovi bistre Save, radostno Te vzprijemljejo livade in trate naše.

Šest sto let je minulo, odkar je Tvoj vrli ded prejel v last to krasno Tebi udano zemljo, katero zvezo s Tvojo rodno hiso niti časov tek, niti politični viharji niso porušili. Viharni boji so divjali po širnej domovini naše, zemlja slovenska je obilo popila te drage mladostne krvi; zemlja, v katerej spé nebrojna krdela hrabrih slovenskih sinov, ki so za Tvoje dede, očete, za Tebe in domovje premilo lile svojo kri. Da smo mi ponosni dediči njih pogumnosti in vernosti, to pričajo tudi bojišča naših dnij.

Danes, ko je preminulo šest stoletij, poklanjamo se srčno Tebi, potomci na veke ti zvesti teh hrabrih pradedov. Naše goré, doli in griči, mesta, gradovi, trgi in vasi, vsi so dokaz žive udanosti do cesarske rodovine. Oziraj se i v prihodnje na ta vrli rod s cesarske višave in podaj mu mogočno, ljubo roko. Naš rod naj dobode zlate dni pod Tvojo vlado, s katero se naše politično in narodno življenje začena, kajti carska roka Tvoja **spasila je rod naš propada in pogina!** Pod Tvojim modrim vladarstvom raztrgale so se tiste vezi, ki so ovirale razvoj mile nam materinske besede, ki zavzima dandanes mesto, katero jej gré. Luč omike, visocih namenov je vsled tega tudi med nas razlila žarke naobraženosti, ki bo i nas privédla do boljše bodočnosti. V neprestanej borbi za gmotni **ljudski prospeh**, upamo to tudi mi, trpini na ledini ali v delarnici.

Vzvišeni dobrotnik! Vzprijmi torej te zveste prisegé in iskrene pozdrave, kajti le na Te upiramo pogled in se zaupno oziramo v prihodnjost. Osreči, presvitli vladar, Tebe srčno ljubeči narod slovenski, ki Te bo srečen še poznih let blagoslavljaj.

Poglej! V neštevilnem množtvu zbrali smo se krog Tebe, srca nam goré in kipé silovito, ker nas navdaja ponosna zavest, da bo deželi kranjske pod čestito vlado Tvojo prešlo še šestkrat in šestkrat stoletij.

Če pa nastane kje srdit, nemil vihar, naj le divja in razsaja, na braniku bomo ko skala trdno stali mi. Prisegamo Ti, da za Te in presvetlo rodbino Tvojo radi žrtvujemo kri in blago, v radosti in tugi klicoči:

Bog živi mili dom, Bog nam živi dičnega vladarja!

Kranjska za vlade Franca Jožefa I.

Pisati bi nam bilo zgodovino o prerodu skupne Avstrije, ako bi hoteli natančno osvetliti nje razvoj, toda poudarjati moramo danes, ko biva mej nami dobrotljivi vladar, samo najvažnejše dogodke, kolikor se tičejo naše domovine.

Ko je leta 1848 zanetila stranka revolucijonarjev plamen upora po vseh državah, a konečno podlegla pravej svobodi, odpovedal se je cesar

Ferdinand prestolu, na kojega je sédel po odpovedi svojega slavnega očeta nadvojvode Franca Karla mladostni Franc Jožef dné 2. decembra 1848. l. Manifest ob nastopu vladarstva je obečal prerod in premlajenje vse monarhije na podlagi prave enakopravnosti vsem narodom v državi in zjednačbo vseh občanov pred postavo in združitev vseh dežel in narodov monarhije v jedno veliko državo, to ima biti vladarju v vladanji vodnica. Prišla je po izgubi Lombardije oktoberska diploma, koja je osnovala ustavne vladne forme v Avstriji, in februarjska ustava, ki jih je v snislu skupnega zastopstva vseh dežel stanovito utrdila. Izdale so se l. 1867 državne osnovne postave in pogodba z Ogersko, s kojo se je utrdila stara zveza tega kraljestva in zagotovil notranji mir.

Po pridobitvi Ilirije je uže cesar Franc I. vrnil kranjskim stanovom njih imenje. Cesar Franc Jožef, kojemu se ima Kranjska poleg družih kronovin zahvaljevati o svojej popolnej samoupravi, pokazal je s privolitvijo odškodninske glavnice 700 000 gold. za deželni zaklad, ki naj se vzame v upravo dvórne komore, kako spoštuje geslo njegovega pradedu: „*Justitia regnorum fundamentum.*“

Najvažnejši sklep državnega zastopstva l. 1848 za národno gospodarstvo — v postavi od 7. septembra 1848. l. izrečena odprava podložniške vezi in zjednačba zemljišča in tál — uresničil se je se le s cesarskim patentom 4. marea 1849. l., ki določuje, kako se móči odkupiti. — Toda privolitev državne podpore fondu za deželno razbremilo, po 175 000 gold. vsako leto od 1875. do 1895 l., ter odveza dolga 195 461 gold., ki se je bil naredil z državnimi posojili, dajanimi ko konca l. 1874, olajšala sta našej deželi izpolnvanje njenih dolžnostij.

Cesarski patent od 5. julija 1853. l. je proglasil odpravo vzprejemnih pravic in služnosti, da se završi veliko delo osvobojenja zemljskih posestnikov, kajti ta bremena so ovirala povzdigo poljedelstva. S tem so bili ukončani na Kranjskem dolgo, dolgo trajajoči, stoletni prepiri. Odprava fevdne vezi strla je zadnje srednjeveške sponje. Uredba zemljiškega davka, ki se je sklenila lansko leto, ustanovila je méro dolžnosti do državnega zaklada tako povoljno, da se Kranjska nijma pritožiti o preobkladanji in se je deželi naši znižal s tem davek do 300 000 gold.

Pod pokroviteljstvom presvetlega cesarja pospeševalo se je tudi usuševanje ljubljanskega barja. Za uravnavo in poglobljenje Ljubljanice in Gruberjevega kanala se je uže l. 1860 — 1867 mnogo storilo, toda v rešitev tega naloga se je storil važen korak z deželnim zakonom dné 23. avg. 1877. Na podlagi tega zakona osnoval se je odbor, ki je do konca l. 1879 izdelal mnogo del, tičočih se trebljenja in uravnavanja. Za sestavo črteža, kako usuševati močvirje, in za tehnična dela dovolilo je poljedeljsko ministerstvo 16 000 gold. iz fonda za močvirsko ususilo.

Oziraje se na najvažnejše pospešbe gospodarkega blagobitja, na prometne ceste, zapazimo, da imajo zahvaliti svoj postanek vse železnice, ki vodijo po kranjske deželi, vladnej dobi našega milega cesarja.

Septembra meseca l. 1849 izročila se je črta južne železnice Celje-Ljubljana občenji v navzočnosti gospode nadvojvode Albrehta. Potem se je otvorila l. 1856 dné 26. julija v navzočnosti Njegovega Veličanstva čez ljubljanski močvirski svet potegnena železnica iz Ljubljane do Trsta. Ljubljansko-trebiška železnica odprla je gorenjskim fužinam in obrtnikom nova tržišča. Konečno je tudi železna proga Št. Peter-Reka privédla naš obrt v dotiko z vedno živahneje se razvijajočim pomorskim krajem.

Ker je pa svobodna občina podlaga svobodnej državi, sprejela je tudi pri nas svojo uredbo po občinskem redu za Kranjsko s 17. februarija 1860. l. in po občinskem statutu ljubljanskem 9. junija l. 1850. Ljubljana se ima dalje zahvaliti Naj-

višjemu potrdilu posojilo 1 1/2 milijona, da si je zagotovila mnogo materijalnih in duševnih potrebsčin. Velikanska naprava c. kr. glavne tovarne za tabak donša mestu mnogo koristij; v njej dela zdaj 6 parnih masin in blizu 1800 ljudi, večinoj ženske.

Za mesto Kamnik je osobite važnosti c. kr. tovarna za smodnik, sezidana l. 1853, in je prava sola prihodnjim tovarniškim voditeljem in učilnica topničarskim poskušnjam.

Da se tudi duševni ujmi nijso zanemarjali, dokaz nam je od l. 1848 prerodenje šolstva po možeh Feuchtersleben, Bonitz in Exner, a srednja sola se je povzdignila ter industriji in obrtniji razširila z novo osnovano realko l. 1851. Svoj postanek imajo tem večjim potrebam zahvaliti gimnaziji v Kočevji in Kranji in višja realka v Ljubljani ter nova učiteljska vadnica, katero so pričeli te dni zidati.

Spomniti se pak moramo tudi naše deželne matere, prevzvišene cesarice Elizabete, koje mila roka obrise mnogo solz. Njeno ime ima Elizabetna bolnišnica za otroke; ob vojskinem času l. 1859 je cesarica v Ljubljani ljubeznjivo tolažila in okrepčavala ranjene vojake.

Kranjska dežela je prisrčno pozdravljala poroko cesarjeviča Rudolfa s belgijsko princesinjo Štefanijo in dné 8. majnika 1881. l. izrekla po deputaciji svoje voščilo. V spomin tega dogodka sklenila je kranjska hranilnica 3. maja 1881 l., da podari 100 000 gold. za zidanje deželnega muzeja «Rudolphinum», kojemu se temeljni kamen uloži v navzočnosti Nj. Veličanstva v soboto v Lattermannovem drevoredu.

Bela Ljubljana je bila tako srečna in je uže v dnevih od 17. do 20. novembra 1856. l. pozdravljala presvetlega cesarja in prevzvišeno cesarico v svojej sredi. In zdaj, ko Kranjska praznuje god nove združitve 600letne s habsburskim rodom, navdušuje tudi nas čisto in domoljubno veselje, ki je navdajalo naše pradede. Kakeršna koli je bila osoda preteklih vekov, v veselih in žalostnih dnéh podpirala in združila sta se mejusobno narod in in prestol. Naj so si strankarska mnenja se tako nasprotna, jeden čuť vendar oklepa vse stranke, čuť vernosti do vladarske hiše in hvaležnost o velikanskej povzdigi duševnega in materijalnega življenja za vlade našega presvetlega cesarja Franca Jožefa I. v Kranjskej!

Obelisk cesarja Franca I. tik karlovškega mostu.

Posebno skrb je imel cesar Franc I. o podjetji v zdravstvenem in narodnogospodarskem oziru zelo važnem za Ljubljano in nje okolico. To podjetje je bilo usuševanje ljubljanskega močvirja, ki se je pričelo uže za Marije Terezije. V mehkej zimi l. 1821., ko je cesar bival s svojo soprogo v Ljubljani, vozil se je svetli vladar skoro vsaki dan v okolico močvirskega sveta. Pogleduje na širno in pusto raván, spoznal je tekoj, da treba pomoči. Dné 20. maja tistega leta je bil ukazal posvetovati se o stvari z dvornim stavbinskim svétnikom Jož. Schemerlom, našim rojakom. Dela, početa l. 1823., ogledal je uže l. 1825. cesar sam. Stojéč poleg mostú čez Cesarski Graben (zdaj Gruberjev prekóp) na mestu, kjer sedaj vidimo spomenik, imajoč pred seboj črtež močvirskega svetá, in posvetuje se, kako usušiti močvirje, dejal je cesar, s prijaznim usmevom kažóč na Studenec, od koder se divno dviza kvisku Izanski grad: «Res, lepó bi bilo, ko bi se moglo do one-le vasi kar naravnost voziti.» Te besede so segle v srce, požrtvovalnost posameznikov in delavnost župana Hradeckega uresničili sta cesarjevo misel. Pet let potem bil je cesar Franc prijetno iznenádejan, ko se mu je bilo možno peljati se svojim spémstvom po trdno nadelanej cesti v ravnej méri, kamor je tačas

kazal. Iz te dōbe se nam je ohranil spomin o cesarjevej blagosrēnosti. Cesar, ogledujē hiše novih naseljencev na barji, praša, od kod dobivajo ti ljudjē pitne vode? Ko mu odgovorē, da jim je hoditi pōnjo četr̄t ure daleč v Ljublanico in jo zatorej pijō mlačno in kalno in da bi se lahko napeljal oddaljen potok, a tega nij možno izvršiti, ker nij novcev, podaril je dobrotni vladar tekoj potrebno svoto iz svoje blagajnice ter ukazal, ubogim naseljencem neutegoma pomagati, kar se je tudi zgodilo. Leta 1832. sta slavni vladar in njegova soproga zopet osrečila naše stolno mesto s svojo navzočnostjo. Znova je cesar na tanko ogledal, kakō se usuša močvirje, in vozil se je po vseh cestah in potih, izrazujē svojo zadovoljnost o napredku tega dela.

Na mestu, kjer je nekdaš stal cesar s svojo presvetlo soprogo, motrēč pusti močvirski svet in obetajōč pomoč za usuševanje, postavil se je preprost spomenik v podobi granitnega obeliska, kojega so slovesno odkrili dnē 17. avgusta l. 1829. Tri štirijaške milje rodovitne zemlje se je tako pridobilo obdelovanji. Za vlade tega cesarja oznanjevala sta naša rojaka Baraga in Piraverske in civilizatorične namene z apostolsko delavnostjo mej Indijani, ustanovila se je dalje ljubljanska hranilnica, deželni muzej in na ljubljanskem liceji stolica slovenskega jezika ter prva obrtna in rokodelska šola.

Delo domačih rok.

S blagoslovljenjem nove cerkve Jezusovega srea v Kravjej dolini v dan 1. julija t. l. pričel se je slaviti spomin šeststoletnice združitve Kranjske s habsburško dinastijo.

Prekrasnej novej položil cerkvi se je temeljni kamen v dan 10. maja 1881. l. na prej knezskoškofjskem zemljišči tik parnega mline v spomin poroke cesarjeviča Rudolfa s princesinjo Štefanijo in je posvečena «*Cultu sacerdotis Jesu*». Ponosna sme biti cela Kranjska na to zgradbo, ker je vse to delo domačih rok in domače obrtnije! Cela vnanjost in notranjost je zvršena s posebno finim okusom. Dogotovljen se nij 50 metrov visok zvonik in cerkvi prizidana kapelica slovanskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda.

Nova cerkev je večja kapela s povprečno ladijo, zidana v francosko-gotiskem slogu, po polnem posneta po kapeli St. Amabile v Parizu. Dolga je 37, široka 10, visoka pa 17 metrov. Gradivo je opeka iz opekarnice Ločnikarja na Viči. Vnanje stene neso ometane, ampak kažejo naravno rudečo barvo opeke. Raznobarna škrljasta streha se kaj lepō poda vnanjosti cerkve.

Cerkve ima lopo z balkonom in stranski stolp, 50 metrov visok. Stebri, s katerimi je podprta lopa, so iz črnega Vrhniškega kamena, podstavbe in z vinsko trto ozaljšani kapitoli iz istrskega marmorja. Stolpič na vrhu fasade zgotovljen je iz marmorja Repentaborskega. Krasno železno ograjo na slemenu cerkve, križ nad presbiterijem, omrežje nad okni, kakor tudi vse kovanje na masivnih hrastovih vratih izdelal je po polnem pravilno in slogu priležno domači ključar gospod Pilko.

Notranji stebri so iz peščenika, podstave in kapitoli, posneta po lipovem pērji, od isterskega marmeljna. Izvršil je pa rebra obokov iz terracote g. Avg. Dreise, načrte je izgotovil mestni inženier in arhitekt g. Ivan Duffē.

Strop nad korom je izgotovil mizarski mojster g. V. Hansel. Velikih oken okvire izdelal je kaj lepō kamnosēk g. Felix Toman iz Kravje doline. Isto velja o stebrih in kapitoli, ki drže kor. Notranja slikarija je izvrstno delo domačih slikarjev gg. Borovskega in Blaža. Za tlak uporabljen je dunajski mozaik, lepō in trdno gradivo. Posebno lepa so živobojna okna, izdelana v «*Maierische Kunsthandlung*» v Monakovem. Isti

zavod napravil je tudi veliki altar, strogo v gotiskem slogu in pridiznico s podobami četerih evangelistov ter veliki križev pot.

Načrt stavbi izdelal je brezplačno mestni inženier gospod Wagner, stavba pa je bila izročena stavbenemu mojstru g. Faleschiniju ml. Na desnej strani pri malem altari uzidana je plošča z naslednjim napisom:

Haec sacrae aedes, in honorem Sanctissimi Cordis Jesu, Summo Pontifice Leone XIII. Imperatore Austriaco Francisco Josepho I. occasione solennium nuptiarum Haeredit Imperii Archiducis Rudolphi celebratarum cum Archiduce Stephania VI. Idus maji MDCCCLXXXI inceptae et ab Ordinario Labacensi Principe Episcopo Joanne Chrisostomo consecratae Calendis Julii MDCCCLXXXIII.

Vse delo je dovršeno s samimi milimi darovi. Stavbenemu društvu načelnik, ki je vodilo celo stavbo, je bil g. grof Chorinsky, c. kr. deželne vlade svētnik. Prelepa ta stavba je pak ob enem vidno znamenje lojalnega pobožnega kranjskega ljudstva do presvetle vladarske rodovine, a glavnemu mestu Kranjske kras in ponos!

Pod Turnom.

Umestno in slavnostnim dnevom primerno je podati malo zgodovinsko črtico o gradu Tivoli, v čegar znožji se bo v petek popoldne vršila prelepa ljudska veselica v cesarjevej navzočnosti in se mu poklonijo vsi kranjski župani, ljubljanska in druga društva.

Bela Ljubljana, ki je bila ob vojskinih časih naše dōbe tolikrat prehodišče vojnim krdelom, idočim na laško ozemlje, imela je čisto zaželeno priliko, pokazati svojo simpatijo armadi, v kateri služi toliko domačih sinov. Zapored je Ljubljano doletela sreča, da je pozdravila v svojej sredi s slavo venčanega premagaleca pri Custozzi, Njega cesarsko visokost nadvojvodo Albrehta, in junaški starec feldmaršal grof Radecky je prišel ž njo v osobno dotiko. Spomnivši se počastila, ki se mu je bilo tu skazalo, in idilske lepote naše okolice, pisal je dnē 18. junija 1851. l. stanovom kranjskim, tedanjim gospodarjem Podturnske graščine (Tivolija): «Iz posebne ljubezni do vrle Kranjske dežele in do ljubljanskih stanovnikov, vedno zvesto vdanih Najvišjej cesarskej hiši, mislim se tamkaj naseliti». Njega cesar. kralj. apostolsko Veličanstvo, kateremu se je bila naznanila ta želja, kupilo je grad Podturen in blagovolilo prepustiti ga feldmaršalu ter njega soprogi v užitek na vse življenje. Dnē 1. majnika 1852. l. prevzel je maršal grad, ukazal ga prestrojiti in olepšati njega okolico s poslopji in vrtom. Ko je to zaselje 1856. l. vrnil cesarju v posest in je Njega Veličanstvo blagovolilo je zopet prepustiti stanovom, pridobilo si je naše stolno mesto ta najmičnejši kraj naše okolice, katerega posebno skrbno lepša v zabavo vsem prijateljem prirodnim. Pred gradom stoji prelep Withalmov spomenik Radeckega.

Svoje spoštovanje do maršala Radeckega je pa izjavilo naše stolno mesto uže 1852. l. podelivši mu častno meščanstvo, in 1860. l. s tem, da je postavilo v središči «Zvezde» častitakovo bronasto doprsje, katero je ulil sloveči mojster Fernkorn.

Domače zadeve.

Njegovo Veličanstvo v Ljubljani.

Včeraj popoldne ob 5. uri naznanili so nam topovi in zvonovi cerkva radostni dohod Nj. Veličanstva, premilega našega cesarja, v slovensko prestolico. Na kolodvoru sprejeli so cesarja deželni predsednik g. baron Winkler, deželni glavar g. grof Thurn-Valsassina, mestni župan g. Grasselli in mnogo drugih višjih uradnikov. Gospod deželni glavar in mestni župan ogovorila sta v lepih besedah dobrotnega vladarja, kateri jih je zagotovil,

da si v veselje šteje, muditi se mej zvesto udanir Kranjci ter se šeststoletne svečanosti udeležiti. Baronica Winklerjeva izročila mu je krasen šopek. Kmalu potem se cesar sē spremstvom p. prekrasno sē zelenjem in prapori okinčani du najski cesti odpelje v mesto. Vse ulice bile s polne ljudstva, iz vseh grl bilo je čuti veselil živjoklicev. Pred gledališčem poklonili so s vladarju vsi častniki in čast. duhovščina. Tu j Nj. Veličanstvo cesar stopil urnih nog iz voza in se zahvalil za sprejem, ogledal je častno kompanijo in se potem podal v deželno hišo («burg»), prek katero so zvečer napravili slovenski in nemšk pevci velikansko serenado. Vse kranjske požarne brambe in vsa ljubljanska društva udeležila se se bakljade. Cesar je osobno šel mej naše pevce in roko podal zahvaljevaje se pevovodji, skladatelju in pevcem.

List naš je bil namreč namenjen včerajšnjemu dnevju, ker smo pak imeli opraviti z ogromnimi tehničnimi zaprekami gledē tiska — nij naša krivda, da smo v tako malem obrisu popisali cesarjev sprejem v Ljubljani. Za danes le toliko da je Ljubljana sama sebe prekosila v sijajnem sprejemu, kojo v zvestobi in udanosti ne prekos nijedno drugo mesto.

— (Nj. Veličanstvo v Šenkavžu.) Danes v jutro ob 8. uri je bila v Šenkavžu slovesna sv. maša, katere se je udeležilo Nj. Veličanstvo s dostojanstveniki i. t. d. Ob 7. uri je bila cerkev zaprta, da se je zaprečilo vsakej gnječi. Napeve pri maši je zložil g. Foerster, in sicer: «*Missa solennis in memoriam felicissimi DC annorum regiminis augustissimae ac serenissimae domus Habsburgicae in ducatu Carnioliae.*» — Cesar je bil pri vstopu in odhodu od mnogobrojne množice z nepopisnimi živjoklici pozdravljan.

— (Spominske medalje) na našo deželno 600letnico dal je prav lično izdelati ter prodaja g. trgovec Giontini v Ljubljani. Svetinja ima na prvej strani ob robu Koseskega vers: «Hrast se omaje in hrib, zvestoba Slovencev ne gane»; v sredi doprsni kip «*Carnioliae*» in pod njim v treh vrstah: «Dež. svečanost — 11.—17. jul. — 1883.» Na zadnji strani pa napis: «V spomin 600letne zveze dežele kranjske s presvetlo vladarsko rodovino habsburško. 1283.»

— («Šolska mladina o 600letnici presvetle cesarske rodovine Habsburške na Kranjskem») glasili se dve pesni, koji sta zložila učitelj g. Praprotnik in g. Funtek, vglasbil pa g. Belár. Dobivati se pri Milicu. — Ob enem je zložil za glasovir g. Parma «*Jubelmarsch*» na našo 600letnico; na prodaj je pri Giontiniju, a 75 kr.

— (Efektna loterija) na korist ljubljanskim ubogim je jutri popoldne na travniku pod «Tivoli», ter obseza dva oddelka srečk po 10 in 20 kr. Na 15 000 srečk pripada 5000 dobitkov, mej temi so jako dragoceni predmeti, n. pr.: ena garnitura za meblje iz ripsa, toaletna zrcala in za oblačenje, umivalni service, jedala, kandelabri, svetilnice, pitne kupe iz novega srebra, dabe godbene igračice, bijouterije, pisalne in risalne priprave itd. Današnjim dnēm počenshi izloženi so na ogled v ta namen zgradjenem paviljonu dobitki za srečkanje, kjer se dobivajo tudi kuponi za loterijo. Vsak lastnik kuponov more si toliko stevilk vleči iz srečnostnega kolesa, kolikor je nakupil kuponov. Le na njem stoječa številka dobi z jednako številko zaznamovan predmet. Ako se na potegnenem viltiču nahaja izrek, pripada torej plačan znesek na korist ljubljanskim ubogim. Kuponi po 10 in 20 kr. dobivajo se v kavarnah in restavracijah hotela pri «Slonu» in v kazini, na prodaj bodo pa tudi na travniku.

— («Pesen starega Triglava»), kojo prinašamo na prvej strani — zložil velečistiti gospod dekan kočevski, Josip Novak — zaradi pomankanja prostora in po sodbi gospoda profesorja Šukljeja zaradi «*konceptionsfehlerja*»: pod Nemca izpod Nemca nij bila vzprijeta v «Spomenik».

Naznanilo otvorjenja.

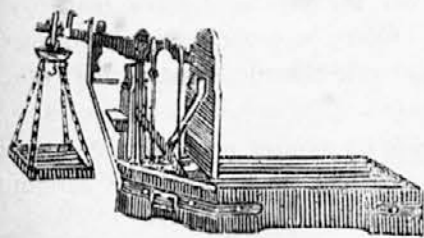
Usojam se naznaniti, da sem na Bregu v baron Cojzovej hiši št. 20 lastni vinotoč imenovan

„Bizeljski hram“

otvoril, kjer se toči cenó in pošteno vino, in sicer:

takozvani «cviček» po 24 kr., dober rudeč «cviček» po 28 kr., «istrijanec» najboljšje vrste po 36 kr. in «bizeljanec», starina, po 40 kr. liter. — Vsa večja naročila na raznovrstna vina od 56 litrov više izvršujejo se točno, najbolje iz «transitokleti» v Kolizeji. — Tudi imam **dalmatinska črna vina od 12 do 18 gl. hkt.**, v zalogi. — Priporočam se s odličnim spoštovanjem

J. C. Iuvančič, vinski trgovec v Ljubljani, Dunajska cesta št. 21.

Josip Ferjan,

ključar na Starem trgu,

izdeljuje

tehnice (vage)

in vsake sorte ključarska dela. Tudi se priporoča za izdelovanje in popravljanje **Wertheimovih kas**, ki so varne proti ulomu in požaru.

Usojam se naznaniti, da sem

gostilno pri „Lipi“

(Židovske ulice)

zopet v najem vzela.

Najboljša Koslerjeva piva, izvrstna bizeljska vina, okusna in cena jedila in dobro postrežbo zagotavljam mojim častitim gostom. Prosim torej mnoge obiskovanja moje gostilne, zahvaljujé se za dosedanje zaupanje.

Odličnim spoštovanjem

Marija Zierer.

Naročila sprejema g. **Gustav Treo**, trgovec na Preširnovem trgu.

Lovro Treo-tova opekarna

pod Rožnikom (Rosenbüchel), tik novega strelišča,

priporoča svojo dobro preskrbljeno zalogo

opek za strehe, zidanje, tlakovanje in chohl-opek

po najnižjih cenah.

Naročila se sprejemajo v opekarni pri g. **Gustav Treo-tu**, prodajalnica z mešanim blagom, Preširnov trg, Kolodvorske ulice Rudolfove železnice št. 8, ker je tudi v ljubljanskem mestu zaloga.

Naročila se sprejemajo v zalogi **Kolodvorske ulice Rudolfove železnice št. 8.**

Za 5000 kupljenih strešnih opek se garantira 5 let.

Za 5000 kupljenih strešnih opek se garantira 5 let.

Pri izdatno znižanih cenah

velika razprodaja

bogato založenega, v konkurzno maso gospoda

Iv. P. Schreyer,

Špitalske ulice,

spadajočega

galanterijskega, norimberškega in drobnega blaga

na debelo in drobno. Posebno so priporočila vredna, krasna v velikej izbiri nahajajoča se pisalna, pušilna in popotna orodja, albumi in fino blago od usnja, otroče igrače, namizno in jedilno orodje, kuhinjske posode, kinč, parfumerije, lesorezni izdelki, podobe svetnikov, pobožni darovi itd.

Izvanjska naročila izvrše se točno in v zadovoljnost po poštnem povzetju.

Na Koslerjevem pivarnem vrtu

kakor tudi v

zimskem salonu

se točijo izvrstna piva, dobro vino in dobivajo se tudi dobra jedila.

Podpisani zagotavlja hitro in izvrstno postrežbo ter se priporoča s spoštovanjem

Karol Roitz,

restaurateur.

Usojam se p. n. občinstvu in vsem svojim znancem vljudno naznaniti, da sem s dném 1. julija v lastnej hiši na Starem trgu zopet odprl svojo novo urejeno in razširjeno prodajalnico, v kateri se nahaja bogata in dobro izbrana zaloga

trakov, čipk, peres, klobukov, podkitarin ali pozamenterij, napsnikov, gumbov in družih v to spadajočih raznih predmetov.

Vsled posebno ugodno nakupljenega blaga mi je moč, ustrezati zahtevam svojih čislanih odjemnikov v vsacem oziru, in prosim potrebno pri meni izbrati.

Nalog mi bo vedno, da s poštenim blagom in véstnim trgovskim poslovanjem in jako nizkimi cenami zadovoljim p. n. odjemnike.

S odličnim spoštovanjem

J. S. Benedikt

(prej A. Traun)

„zur Spinnerin am Kreuz“.

Ivan Mravlje,

črevljarski mojster,

v g. Jeločnikovej hiši, Kongresni trg št. 14,

zahvaljuje se za do zdaj mu izkazano zaupanje ter priporoča svoje izvrstne črevljarske izdelke p. n. občinstvu.

Cene so jako nizke, delo pa dobro. Vunanja naročila izvršujejo se hitro.

Fran Hartmann,

klobučar na Karlovskem predmestju,

Tesarske ulice št. 2,

priporoča svoje **klobučarske izdelke** po najnižjih cenah.

Dobri klobuki se dobivajo pri njem od 60 kr. do 1 gold. 60 kr.

Popravljanje in moderniziranje starih klobukov se za 80 kr. čudo hitro izvršuje.

Tudi prodaja klobuke v velikem.

Bratov Koslerjevo

pivo v steklenicah

priporoča

v zabojčkih po 25 do 50 steklenic

A. Mayer, Ljubljana.